

PLANINARSKI VJESNIK

GLAVNA SKUPŠTINA HRVATSKOG PLANINARSKOG DRUŠTVA.

Dne 13. travnja u 7 sati na večer obdržavala se u svratištu „Royal“ glavna godišnja skupština „Hrvatskog planinarskog društva“. Skupština je otvorio mnogogodišnji zaslužni predsjednik grof Miroslav Kulmer, pozdravio skupštinar i s radošću naglasio, da se planinarstvo u novije vrijeme u Hrvatskoj počelo lijepo razvijati, što se ogleda uz ostalo i u tome, da sve više raste broj članova „Hrvatskog planinarskog društva“ i što se počinju osnivati po domovini podružnice našega društva, kojima je svrha, se da i u nas uvedu i prošire planinarske uredbe i time hrvatske planine učine pristupnim planinarima i prijateljima prirode.

Na dnevnom su redu izvještaji tajnika dra. Nikole Kostrenića i blagajnika Ivića Jurčića o djelovanju i gospodarskom stanju društva o minuloj godini 1911. Ti su izvještaji kao i u prošloj godini izšli u „Planinarskom Vjesniku“ u „Vijencu“ u oči skupštine i članovi su ih mogli prije skupštine proučiti, da na osnovu njihovu mogu na skupštini stavljati stvarne upite i konkretnе predloge. Skupštinar prof. R. Kraus predlaže, da se tajnikov izvještaj ne čita, jer je članovima dovoljno poznat iz „Planinarskog Vjesnika“. Skupština prihvata taj predlog. — Prelazi se na čitanje blagajnikova izvješća, u kojem se ističu ove glavne točke: U prošloj godini broj je članova porastao za 65 redovitih članova i dosegao 490, dok ih je prije dvije godine bilo 346, kada je novi odbor preuzeo upravu društva. Tomu se može dodati, da je ove godine do sada taj broj premašio 500, i da tolikog broja članova društvo nije imalo, otkada postoji, od g. 1874. — Razmijerno sa porastom broja članova povećao se i redoviti godišnji prihod i time društvena imovina. Ova je prije dvije godine iznosila 10.500 kruna, u prošloj godini dosegla je 17.541 krunu, a ove godine već do sada iznosi oko 20.000 kruna, dakle se u dvije i po godine podvostručila. Za „Planinarski Vjesnik“ porasli su troškovi, no budući da je takav društveni organ važan faktor za pobudjivanje smisla za planinarstvo i podržavanje dodira između društvene uprave i članova, upravni je odbor odlučio, da se lanjsko utanačenje s upravom „Vijencā“ produži i za g. 1912. — Preuzećem planinarske kuće na Sljemenu mora uprava društvena računati s većim izdacima. Općina Šestine pristupila je društvu kao utemeljiteljni član, a općina Plješevica doznačila je i ove godine društvu potporu od 20 kruna; to je jedina općina u Hrvatskoj, koja stalno podupire planinarsko društvo. — Na to je pročitano izvješće nadzornog odbora, koji je knjige i zaključne račune pronašao u potpunom redu.

Na izvješće tajnika i blagajnika uzima riječ član profesor dr. Karlo Bošnjak i želi razjašnjenje stavke o porastu troškova za „Planinarski Vjesnik“. Tajnik dr. Nikola Kostrenić odgovara na taj upit, da je g. 1910. bio trošak zato prilično nizak, što je „Planinarski Vjesnik“ izlazio u „Vijencu“ samo kroz 7 mjeseci, za pokus, na 2—4 stranice sa 2—3 slike prema raspoloživom prostoru; a sada ima planinarsko društvo stalno 4 velike stranice i to najmanje uz 4 izvorne ilustracije, a katkada ih ima i 8 i opsežu i i pol do 2 stranice, što je važno za propagandu i zorno predočivanje hrvatskih planina. Nadalje treba uvažiti, da je broj primjeraka za društvene članove znatno porastao, otkad se je taj broj digao i otkada „Obzor“ ne daje više „Vijenca“ badava, nego traži za nj posebnu pretplatninu. Interpelant se zadovoljava s odgovorom.

Nato su primljeni jednoglasno na znanje izvještaji tajnika, blagajnika i nadzornog odbora i upravnom je odboru podijeljen apsolutoriј. Član prof. dr. K. Bošnjak predlaže, da se zapisnički izrazi priznanje i zahvala tajniku dr. N. Kostreniću i blagajniku Iviću Jurčiću za njihov rad i nastojanje oko napretka društva. Skupština jednoglasno prima taj predlog.

Potpredsjednik J. Pasarić podstavlja skupštini izvješće o važnom društvenom dogadjaju, o osnutku hrvatske planinarske podružnice u Gospicu. Ta je podružnica osnovana 3. ožujka o. g., a glavna zasluga, da je došlo do te podružnice, ide vrle rodoljube u Gospicu i na čelu im g. dra. I. Gojtana, odvjetnika i javnog bilježnika u Gospicu, koji već od prošle godine živo nastoji oko toga, da se u Gospicu stvari planinarska podružnica, koja bi imala glavnu pažnju posvećivati Velebitu i na toj najznamenitijoj gori u užoj Hrvatskoj stvarati planinarske uredbe po uzoru naše slovenske braće na Triglavu i na Kamničkim planinama. Tu je svrhu poveo agitaciju najprije u gospičkom gradjanstvu i na pose medju tamošnjim Sokolovima, a onda zaredao i po ostaloj Lici i do sada prikupio 63 člana planinarske podružnice u Gospicu.

Izvjestitelj čita dopis podružnice o osnutku i zapisnik skupštine, u kojoj se dodružnica konstituirala. U smislu društvenih pravila skupština je jednoglasno prihvatala pravila, koja su sastavljena u duhu pravila hrvatskog planinarskog društva i podružnica ih je podastrala vlasti na odobrenje. Izabran je i privremeni upravni odbor: i to: predsjednikom odvj. Ivan Gojtana, potpredsjednikom odvj. dr. Nikola Grković, tajnikom inžinir Ivan Stosić, blagajnikom trgovac Tomica Pejnović, ekonomom šum. inžinir Ilijom

Stokanović, a u nadzorni odbori: trgovac Mirk D. Došen, šumar Juraj Demetrović i ravnatelj štedionice Josip Bušljeta.

Skupština je na predlog predsjednika I. Gojtana stvorila važan zaključak, da se na velebitskoj Visočici (kraj Gospicu), sa koje se na sve strane pruža prekrasan vidik, sagradi planinarski dom u vrijednosti od jedno 4000 kruna, koji bi mogao služiti svim izletnicima kao ugodno sklonište i konačište. — Izvjestitelj predlaže, da glavna skupština odobri taj zaključak o gradnji planinarskog doma na Visočici i da pristane na znatniju novčanu potporu za gradnju tog doma.

Član sveuč. prof. dr. J. Šilović s radošću pozdravlja osnutak te podružnice, ima pouzdanje u ljudu, koji su se latili ovoga hvale vrijednog pothvata i predlaže, da 2000 kruna, t. j. polovicu troška za gradnju te kuće nosi središnje društvo i neka se ove godine ova podružnica riješi dužnosti prama § 9. društvenih pravila, da dvije trećine od godišnje ubrane članarine pripošle društву, t. j. neka ove godine podružnica pridrži svu članarinu. O tom predlogu razvila se živa rasprava, u kojoj je učestvovalo više odbornika i skupština. Jednodušno su svi naglašavali, da je središnje društvo dužno doći u susret novoj podružnici što većom novčanom potporom, kad stigne dozvola za gradnju i kad se predlože nacrti doma i pristupi gradnji. Odbornici su izjavili, da će osim toga medju planinarima i ostalim gradjanstvom povesti agitaciju za taj planinarski dom, napose, da će se po mogućnosti u korist gradnje prirediti predavanja o hrvatskim planinama sa sklopičkim projekcijama. Neki su skupština, napose prof. dr. K. Bošnjak, primijetili, da ne bi bilo uputno oprostiti podružnicu od dužnoga prinosa, jer je članarina neka moralna veza medju središnjim društvom i podružnicama i ako se ta veza pravilno ne podržaje, nastaje nehaj za društvo, što je poznato i iz iskustva ovog društva. Drugi su govornici upozorili, da glavna skupština nije vlasna stvarati zaključaka protiv pojedinih ustanova pravila i da bi za takav zaključak valjalo promijeniti pravila, a dok ta ustanova postoji, mora se i vršiti. Član dr. J. Šilović stoga modificira svoj predlog onamo, da središnje društvo nosi polovicu troškova za dom na Visočici i to do iznosa od 2000 kruna. Taj predlog usvaja upravni odbor i skupština ga jednoglasno prihvata.

Nato se razvila rasprava o Ivančici. Član Nikola Jordanović, vijećnik banskoga stola, upozoruje, da bi društvo imalo svoju pažnju posvetiti Ivančici, toj prekrasnoj gori sa dalekim i vanrednim vidikom, na koju se ljeti uspinju toliki planinari, prijatelji prirode, napose iz hrvatskog Zagorja. Dok je govornik pred više godina služio u blizini te gore, bila je na njegu podignuta drvena piramida i na vrh gore su vodili putovi s više strana. U ono je vrijeme bila i podružnica planinarska u Ivančici, koja je djelovala u podružju Ivančice, a sada se ne javlja ništa niti o toj podružnici niti o kakvim planinarskim uredbama na Ivančici, pače se čuje, da je drvena piramida u rasulu i da su putovi zapušteni. Stoga govornik stavlja upit, što je s tom piramidom, pa predlaže, da se i na Ivančici učini nešto slično onom, što se snije na Velebitu.

Na taj upit odgovaraju odbornici Vjek Cvetišić i J. Pasarić, da je iz Ivanca stigao odboru predlog, da podigne ili popravi piramidu na Ivančici. Odbor je odmah odgovorio, da se to može u tom slučaju učiniti, ako se osnuje u Ivancu i okolicu podružnica, koja će nadzirati taj objekt, pa je zato svjetovao, neka se uskrsi podružnica, koja je prije 14 godina u Ivancu postojala. Na to je stigao odgovor u oči skupštine, da će se tom u smislu poraditi, pa ako se osnuje podružnica, središnji će odbor i Ivančici posvetiti svoju pažnju. Interpelant i skupština jednoglasno primaju na znanje to izvješće.

Na to se prešlo na izbor upravnog odbora. Član dr. J. Šilović predlaže, da se dosadašnji predsjednik grof Miroslav Kulmer, koji ima toliko zasluga za hrvatsko planinarstvo i kojemu nemamo ravnu u tom pogledu, a nekmo li boljega, u Hrvatskoj, per acclamationem izabere predsjednikom. Skupština prima jednoglasno s odobravanjem taj predlog. Predsjednik grof Miroslav Kulmer očituje, da je on doduše želio, da bude riješen te časti, jer ne može da onako aktivno sudjeluje u planinarstvu i pohadjanju hrvatskih planina, kako bi želio i kako to čine drugi društveni članovi, ali kad skupština želi, pokorava se tom pozivu i prima tu čast. Zatim predlaže član Nikola Jordanović, da se dosadašnji potpredsjednici Miroslav Broschan i Josip Pasarić opet izaberu per acclamationem, što skupština prima.

Dok su skrutatori dr. K. Bošnjak i šum. nadz. Čmelik vršili svoj posao, skupština je raspravljala o predloženim promjenama pravila. Od tih promjena spominjemo najvažnije: 1. predsjednici podružnica od sada imaju u središnjem odboru ista prava kao i ostali odbornici; 2. izostavljaju se ustanove o balotaži, isključivanju i obraničkom sudu između članova i odbora, budući da se do sada u 37 godišta nisu nikad uporavljale, a smetaju pristup takovih članova, koji su vezani na svoj staleški časni sud; 3. glavna skupština se ima držati najkasnije do konca ožujka; 4. predloži pojedinim članova imaju se podnijeti odboru 8 dana prije glavne skupštine; 5. osnivaju se u odboru mjesca knjižničara i urednika književnih izdanja. U raspravi

o tim promjenama učestvovali su uz odbornike dr. J. Šilović, N. Jordanić, dr. K. Bošnjak, I. Ancel, D. Birač i dr. Tekst tih promjena donosimo u narednom broju.

Predsjednik po tom proglašuje uspjeh izbora, prema kojemu su izabrani: Za predsjednika: Grof Miroslav Kulmer. Za potpredsjednike: Miroslav Broschan i Josip Pasarić. U središnji odbor: Franjo Ambroš, Ivan Ancel, Vjekoslav Cvetišić, Ivo Jurčić, Ante Kern, Marije Kiseljak dr., Nikola Kostrenčić dr., Matej Mudrinić, Vjekoslav Novotni, Antun Stiasni ml., František dr. i Rudolf Zikmundowski; a u nadzorni odbor: Aleksandar Auš, Rikard Flögel i Dragutin Privora.

Prije završetka skupštine spomenuo je potpredsjednik prof. J. Pasarić tragičnu nesreću mladoga slovenskoga planinara prof. dra. I. Čerka, koji je nedavno zaglavio na slovenskoj planini Stolu u Karavankama. Predlaže, da glavna skupština izrazi sućut bratskom slovenskom planinarskom društvu u povodu te tragične nesreće. Skupština jednoglasno prihvata taj predlog.

Nato je predsjednik zaključio skupštinu i pozvao članove, da podiju u susjednu dvoranu na skriptičke projekcije snimaka sa hrvatskih planina. Te je projekcije izvodio na svom vlastitom novom stroju odbornik g. Rudolf Zikmundowski. Snimke za te projekcije načinili su naši planinari na svojim izletima na Velebitu, Učki, Risnjaku, Bjelolasici, Viševici, Kleku, Sljemenu, Plješivici, a sve diapozitive je izradio poznati vještak u toj struci g. Zikmundowski. Pred očima gledalaca redale se krasne slike sa naših romantičnih planina i mnoge od njih izazvale veliku dopadnost i odobravanje. Na koncu je dodan niz sportskih slika, napose o zimskom sportu sa Sljemenu i Plješivice, koje su se takodjer u velike svidjele. Projektoru se na koncu živo povladjivalo.

PLANINARSKE VJESTI.

GRADNJA NOVE PLANINARSKE KUĆE NA SLJEMENU. Novi upravni odbor „Hrv. planinarskog društva“ zaključio je u svojoj prvoj sjednici poslije glavne skupštine, da će još ove godine umjesto prije snovane verande sagraditi pokraj sadašnje gradske kuće na Sljemenu novo planinarsku kuću, koja će u glavnem služiti za noćenje i ljetno stanovanje, budući da članovi i ostalo općinstvo jednodušno traže, da se podigne na Sljemenu, zgodno konačište i praktično sklonište za ljetovanje.

Upravni je odbor umolio poznatoga vještaka u drvenim gradnjama g. Benka pl. Deutscha, arhitekta i gradskog zastupnika, da izradi nacrte za takovu kuću. Gosp. B. pl. Deutsch vrlo se pripravno odazvao tomu pozivu i za nekoliko dana predložio nacrte upravnom odboru „Hrv. planinarskog društva“. Jednodušno je mnenje odbora, da je g. B. pl. Deutschi u svojoj osnovi posve pogodio intenciju odbora i izvršno zasnovao takovu kuću, koja će u dogledno vrijeme potpuno odgovarati potrebama planinara i drugih posjetnika Zagrebačke gore. Ta kuća ima da bude gradjena od drva i prizemna sa 8 soba i uz to je na tavanu zasnovano zajedničko konačište od 8—10 ležaja na jednoj strani, a na drugoj dvije veće sobe za gospodje. U toj novoj kući moći će naći konačište 30—40 osoba. Nova kuća spojena je sa starom kućom posebnom verandom, koja je prema sjeveru zatvorena, a prema jugu otvorena. U nju će se za nevremena moći skloniti oko 100 osoba. Osim te verande zamišljene su dvije manje verande prama istoku i jugu za vidikovac. Iz verande vodit će stube u staru kuću i ujedno idu vrata u novu kuću. Sada se ima ovršiti lokalni očeviđi i izraditi detaljni nacrti, a onda će se odmah pristupiti gradnji. Ima nade, da će kuća biti posve gotova za 2—3 mjeseca. Troškovi su aproksimativno proračunani na 10.000—12.000 kruna. Drveni materijal darovalo je gradsko zastupstvo zagrebačko koncem prošle godine. U novoj kući članovi će uživati pogodnosti, dok će se za ostale posjetnike cijene razmijerno povisiti.

NOVI USPON NA KLEK. Na Cvjetnu nedjelju uspela su se po lijepom vremenu četiri zagrebačka člana „Hrv. planinarskog društva“ na vrletni vrhunac Kleka po strmoj pećini sa sjeverno-istočne strane. Planinari su stigli jutarnjim brzovlakom u Ogulin i odmah krenuli kraj Puškarić-sela prijekim putem na visinu Javornik. Kod točke 459 prešli su preko Rudolfske ceste i pošli pješkim putem u dolinu pod Klek i udarili preko Crnog potoka strmim hrptom, koji je na karti dobro označen, prama vrletnim stijenama Klekove glavice. Putem je planinarski fotograf g. R. Z. snimio više vrlo zanimljivih prizora, napose oštar Babin Zub i više dolomitnih piramida. Na jednu od njih uspeo se vrsni planinar i odvažni vodja te penjačke čete g. D. i fotograf ga je snimio u toj vratolomnoj poziciji. Stigavši pod okomite stijene Klekova vrhunca planinari krenuše desno na sjeverno-istočnu stranu i stadoše tražiti zgodan ulaz za penjanje po strmim stijenama prama vrhu. Vodja nadje uski i strmi komin i sada stupi u akciju uže: planinari su privezani na užetu jedan za drugim stali plaziti od stijene do stijene. Plaženje po strmim stijenama (350—400 m) išlo je vrlo polagano, jer je uvijek mogao samo jedan da bude privezan na užetu, a drugi su mu pomagali. Stigavši nakon višesatnog plaženja pod Mali Klek, tri su planinara sretno doplazila na posljednju gotovo okomitu pećinu, dok je četvrti, komu je međutim šešir pao s glave i otkotrljao se duboko u ponor, bio

prinudjen, da kroz jednu udubenu okuku oko pećinasta tornja zgrbljen puza i tako sretno prispije k svojim drugovima. No i na lakšem usponu odavde na Mali Klek valjalo je oprezno plaziti, jer je kamenje krhko, a put vrlo uzak i ide nad dubokim ponorima. Poslije podne oko 3 sata planinari stigoše nakon petsatnog plaženja na Veliki Klek, gdje se na toploj suncu odmoriše, malko založiše i naužiše prekrasna vidika na sve strane, napose na Velebit i Veliku Kapelu. Na tom plazačkom usponu planinari se uvjeriše, da naš Klek ima u malom sve alpinske formacije: kuloare, kamine, okuke, vratolomne uske puteve nad ponorima itd. Upozorujemo, da taj novi uspon nije za neuvježbane planinare. Samo ustrajni i oprezni penjači, oboruzani dugim čvrstim užetom i pod vodstvom iskusna penjača smiju se odvajati na taj teški uspon. U današnjem broju donosimo pet snimaka sa Kleka, što ih je kod toga uspona izveo jednako vješt penjač kao i planinarski fotograf g. R. Z.

HRVATSKO PLANINARSKO DRUŠTVO U VOLOSKO-OPATIJI. Učka nad Opatijom sa svojim sjajnim vidikom planinarska je znamenitost prvoga reda. Na nju vode zgodni putovi iz Opatije preko Veprinca i iz Lovrane ili ravno preko kamenih stuba prama planinarskoj kući na Podklonu ili preko Lovranske Drage ispod Sisola, a isto tako ima više putova sa istarske strane. Sa nje se pruža čaroban vidik na Kvarner, otoke i istarsko kopno, na naš Gorski kotar, hrvatsko primorje i Velebit, a zgočna je za izlete i po ljeti i zimi, jer nema velikih strmina, premda doseže sa tornjem visinu od 1400 m. S toga na njoj susrećemo po lijepom vremenu svu silu izletnika u svako godišnje doba, i to najviše stranaca, koji posjećuju Opatiju i Lovranu. Zgodan položaj, prekrasan vidik i mnogobrojan posjet nameću regbi sami sobom potrebu, da se u blizini te gore stvari društvo, koje bi promicalo planinarske svrhe na Učki i toj našoj gori sačuvalo naš narodni značaj. Narod u cijelom okolišu Učke domaće je korjenike i ondješnja mjesta nose zgodna hrvatska imena. No u novije se vrijeme opaža, da Nijemci iz Opatije i Lovrana kušaju da ponijemče mjesna imena. Nekoji njemački pokusi uspiješe, tako se n. pr. uvriježila ova njemačka nazivlja: Aurorahöhe (Kuk), Schutzhäus (Podklon), Strandweg (Obalni put), Litrowquelle (Vrutki) i t. d.

Ti su razlozi ponukali naše rodoljube u Volosko-Opatiji, da su naumili osnovati ondje hrvatsko planinarsko društvo, koje bi imalo služiti spomenutim svrhama. Pokretači te misli obratiše se na hrvatsko planinarsko društvo, da im pripošlje pravila i da im dade uputu, kako da oživotvore tu nakanu. Hrvatski planinari s radošću pozdravljaju taj lijepi i važni pothvat naših rodoljuba u Volosko-Opatiji i kad se to društvo osnuje, bez sumnje će svojski podupirati i materijalno i moralno. Napose treba da naši ljudi što više posjećuju Učku, da joj i pretežnim brojem domaćih posjetnika sačuvaju neotrunjen naš narodni značaj.

UPRAVNI ODBOR „HRV. PLANINARSKOG DRUŠTVA“. Dne 18. travnja o. g. držao je novo izabrani odbor „Hrv. planinarskog društva“ svoju prvu sjednicu u kojoj su izabrani ovi funkcioniari: dr. Fran Tučan tajnikom, Ivo Jurčić ponovno blagajnikom, Vjekoslav Novotni ekonomom. Prema tome je upravni odbor za g. 1912. sastavljen ovako: Predsjednik: grof Miroslav Kulmer; potpredsjednici: Miroslav Broschan, predstojnik vladina odjela za pravosudje, i Josip Pasarić, gimn. profesor. tajnik: dr. Fran Tučan, kustos nar. muzeja; blagajnik: Ivo Jurčić, tajnik „Croatie“; ekonom: Vjekoslav Novotni, um. profesor; odbornici: Franjo Ambroš, bravarski majstor; Ivan Ancel, gradski zastupnik; Vjekoslav Cvetišić, činovnik rač. ureda; Ante Kern, šumarski nadzornik; dr. Marije Kiseljak, profesor; dr. Nikola Kostrenčić, vijećnički tajnik pravosudnog odjela; Matej Mudrinić, profesor; Antun Stiasni ml., prokurista „Esk. banke“; Rudolf Zikmundowski, činovnik „Esk. banke“. — Nadzorni odbor: Aleksandar Auš, činovnik pivovare. Rikard Flögel, gradski blagajnik, Dragutin Privora, trgovac. — Upravni odbor drži skupne mjesечne sjednice redovno svakog prvog četvrtka u mjesecu od 8 sati na večer i osim toga s v a k o g četvrtka sastanke u posebnoj dvorišnoj prostoriji svratišta „K Jagnjetu“ u Gajevoj ulici. Na sastanke mogu dolaziti članovi društva, da se dogovore o izletima i izvijeste o izvedenim izletima, pa da odboru priopće svoje želje i predloge.

DRUŠTVENI POVJERENICI U ZAGREBU. Upravni je odbor zamolio gg. Ivana Novak, trgovca i gradiškog zastupnika u Međimurskoj ulici br. 9. i Dragutinu Privoru, trgovca cipela u palaci I. hrv. štedionice, da preuzmu povjereništvo „Hrv. planinarskog društva“ u g. 1912. Oni u ime odbora primaju prijave novih članova, prodaju društvene znakove, razglednice i planinarske vodiče i spise, daju obavijesti o planinarskim izletima.

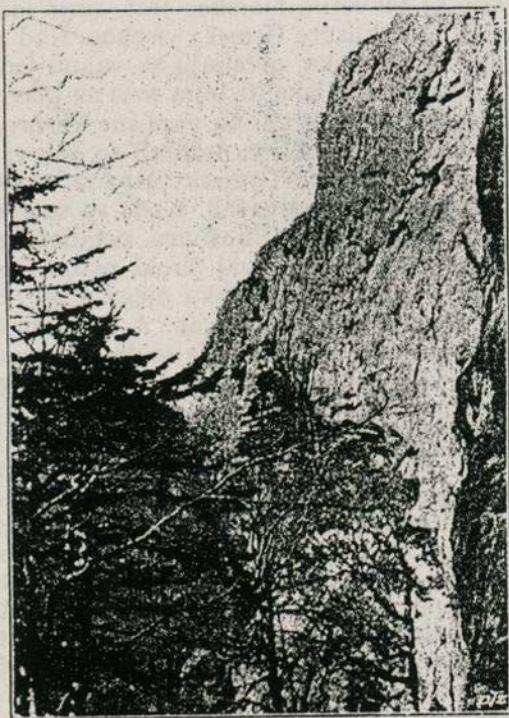
PLANINARSKA PODRUŽNICA U GOSPIČU. Kako se vidi iz izvještaja o glavnoj skupštini, osnovana je 3. ožujka o. g. u Gospiču podružnica hrvatskog planinarskog društva. Osnutak te podružnice znači važnu etapu u razvoju planinarstva u Hrvatskoj i može da služi izglednim primjerom hrvatskim rodoljunkima u ostalim gorovitim krajevima Hrvatske, napose u Gorskem kotaru i u Zagorju oko Ivančice. Stoga donosimo ovdje cijeli tečaj glavne kon-

SA KLEKA

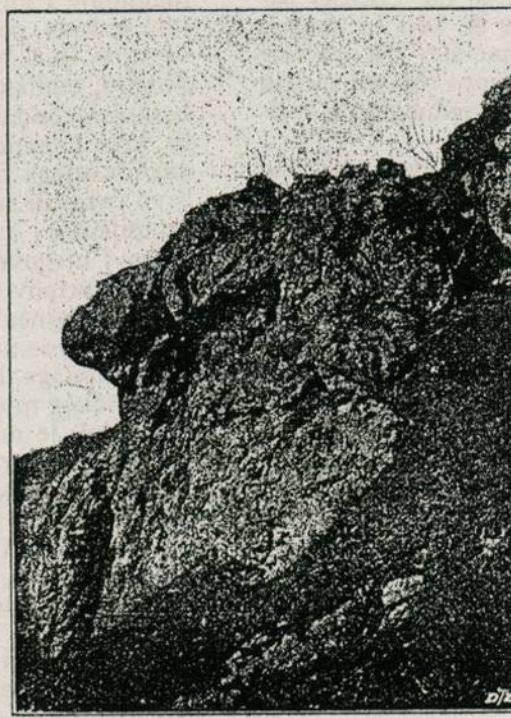
(SNIMIO R. ZIKMUNDOWSKI)

POGLED SA VRHA KLEKA NA OGULIN

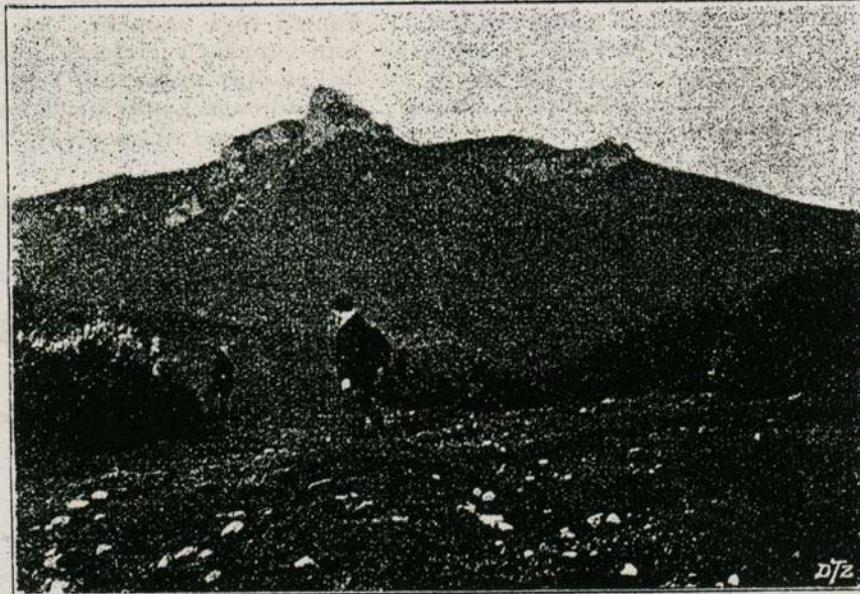
STIJENA POD VRHOM KLEKA

POD VRHOM KLEKA

OKOMITA STIJENA KLEKA

POGLED NA KLEK SA JAVORNIKA

stituirajuće skupštine po zapisniku, što je priposlan središnjem društvu. Skupština se održala u prostorijama „Hrvatskog Sokola“ u Gospicu.

Sazivač skupštine g. odvjetnik Ivan Gojtan otvorio je skupštinu u 11 sati prije podne, pa zamolio g. Iv. Stošića, inžinira, da vodi pero, predstavio izaslanika kr. kot. oblasti g. Milana Sučevića, pristava i pozdravio sa oduševljenjem sve prisutne. Obrazlaže uzrok saziva današnje skupštine, svrhu osnutka podružnice hrvatskog planinarskog društva u Gospicu, kojoj ima da bude matica „Hrvatsko planinarsko društvo“ u Zagrebu. Velikom radošću ustanovljuje, da se je dosad 40 članova prijavilo, a od njih da je ovdje prisutno 25. Moli, da gospoda i braća prisutni planinari saslušaju društvena pravila.

G. odvjetnik Ivan Gojtan čita pravila osnovat se imajuće Podružnice hrvatskog planinarskog društva u Gospicu, sastojeća se od 16 paragrafa, sastavljena u duhu pravila hrvatskog planinarskog društva u Zagrebu, odobrena po visokoj vidi otpisom od 20. svibnja 1989. broj 26.818, koja se takodjer čitaju.

Svi jednoglasno pročitana pravila osnovati se imajuće podružnice odobravaju i prihvaćaju.

Gosp. Gojtan predlaže, da se za ovu godinu izabere odmah vremeni odbor od pet lica, koji će u duhu prihvaćenih pravila poteti sa poslovanjem, dok ne stignu potvrđena pravila, s razloga, što se već ove godine iz Zagreba spremaju planinarski izletnici ovamo u naše krajeve na Velebit.

Na to budu jednoglasno izabrana za ovu godinu ova gospoda u upravi odbora: predsjednikom odvjetnik Ivan Gojtan, potpredsjednikom odvjetnikom Dr. Nikola Grković, fajnikom inžinir Ivan Stošić, blagajnikom trgovac Tomica Pejnović, ekonomom Šumar. inžinir Ilija Stojanović, a u nadzorni odbor: trgovac Marko D. Došen, Šumar Juraj Demetrović i ravnatelj štedionice Josip Bušljeta.

Gosp. Gojtan izjavljuje, da je potpredsjednika Hrv. planinarskog društva u Zagrebu g. prof. Josipa Pasarića obavijestio, bivši slučajno s njime u Zagrebu, o osnutku naše podružnice i o potrebi planinarskog doma na Visočici, te da je ovaj obećao kod društvene matice u tu svrhu isposlovati znatniju novčanu potporu; zatim izjavljuje, da se je dne 22. II. 1912. obratio molbom putem kr. dr. Šumarije u Gospicu na kr. drž. Šumski ured na Sušak, da nam se za podružnicu planinarskog doma na Visočici daruje potrebni drveni materijal, što je g. Ilija Stojanović kao šef ovdješnje kr. drž. Šumarije obećao zagovarati, pak zato predlaže, da se na Visočici sagradi planinarski dom u vrijednosti od jedno 4000 K, koji bi mogao služiti svim izletnicima kao zgodno sklonište i konačište. Uz obećane gornje dvije potpore imala bi se ostala potrebna svota sabrati medju ovdješnjim planinarima. Svi prisutni ovaj predlog jednoglasno prihvaćaju, te izvedenje povjeravaju izabranom odboru.

Gosp. Stošić predlaže, da se odbor ovlasti zamoliti sve nadležne oblasti našega kraja, u području kojih se nalaze prirodne krasote, a izvrgnute devastaciji nerazboritoga ljudstva, da smije iste pod svoju upravu i nadzor uzeti, te spilje zatvoriti i pohadjanje istih samo pod vlastitim nadzorom općinstvu dozvoljavati. Ovaj predlog skupština jednoglasno prihvaća i ovlašćuje odbor, da shodne korake poduzme.

Izabrani odbor poslao je pravila vidi na odobrenje i zamolio središnje društvo za novčanu potporu gradnji planinarskog doma na Visočici. Glavna skupština odobrila je zatraženu potporu i sada će se potražiti prikladno mjesto na Visočici i zamoliti dozvola za gradnju

Odziv za planinarstvo u Gospicu i Lici vrlo je povoljan, te je do početka travnja broj članova podružnice narastao na 63. Po družnici je uplatu članarine od 6 kruna na želju članova olakšala time, što je tu uplatu podijelila na jednake mjesecne obroke.

OZEBLIN

NAPISAO dr. FR. TUĆAN.

(Nastavak.)

Pred nama pukla zelena dolina, kojom protiče modrikasta Una. U tom se dolu baš na samoj Uni smjestio Bihać, lijep, živahan grad sa dva velika hotela. Tamo, gdje je još pred nekoliko desetaka godina bilo muslimansko groblje, širi se danas park, zasadjen zelenilom iz kojega proviruje po koji nadgrobni kamen, proviruje nekako tužno izmed onog zelen-granja. Nagnuo se, pa samo da se ne obori na zemljicu crnu od bola, česa li. A parkom prolazi aga stari, i on oborio glavu, valjda da ne vidi kamena onog, pod kojim leži možda otac njegov. Ne, nije ugodno u tom parku, ostavimo ga...

Naš je Huso već rastelalio po čaršijama, da je dovezao dvojicu, koja sutra, jutrom odilaze u Liku. A to znači, da će se ponoviti prizori poput onih sa novljanskoga kolodvora. I zaista, jedva da si se

približio hanu, nekoj daščari, što se smjestila u glavnoj ulici, tamo pokraj mosta, eto, gdje ti brzaju u susret sve mladi, čili momci. I nude ovako i nude onako. Ne puštaju te, dok se ne pogodiš. I naš Huso stupio u akciju, on se s gospodom već pozna, pa njegova je glavna. On preporučuje. Najviše se namiče neki crni jaki momak. I njega zovu Huzejinom. Da se oslobođimo napastovanja brzo se pogodimo. Neka bude Huzejin. On će nas voziti po Lici kroz jedno deset dana. Plaća : 14 kruna dnevno. Dobro, u jutro pod Ozeblin, u donji Lapac.

Jutro je osvanulo prilično svježe, tmurno. Noćas je palo nešto kiše, pa je zahladilo. Zagrnili se debelim ogrtačima, posjedali u kočiju i domala ostavismo Bišće i dolinu njegovu, ostavismo hladnu vodu, bistru našu Unu. Ej, ne ćemo tako brzo čuti šuma njenih valova. Eto nas, gdje se uspinjemo lagano prama Zavalju. Tamo uz cestu uzdiže se stup sa pločicom. Čitaj : „Zemaljska medja“. Tu smo dakle u „drugoj“ zemlji. Prešli smo medju i eto nas iz „inozemstva“ opet u domovini. Zar zbilja ona pločica znači medju? Ironija.

Kao da je počelo bivati jasnije. Oblaci se lagano razilaze, plavet neba sve se više pomalja i još samo po vrhovima Grmeč planine i Plješivice gole valjaju se magle sive, da se i one domala podignu iznad vrhova planinskih, da se raščisti uzduh svježi.

Eto nas pred Zavaljem. Pred nama se raširila prostrana ravan, što dopire sve tamo do pod klisure Plješivice gole i Grmeč planine. U tu ravan usjekla se Una i napravila sebe široku dolinu. Kad promatraš taj ravni plato, tu prostranu ravan išaranu bezbrojem ponikava, gdje se smjestila izmed hrvatskih i bosanskih planina, uvlačiti se u dušu neki nemir, nešto te sili, da upitaš sama sebe : ma otkud izmed tih grdosija planinskih oto poravnano tlo? I u tebi se stane radjati onaj osjećaj, kojim se od ikona muči audax gens Japeti, osjećaj, koji te sili da zaroniš u tajne prirode, otkriješ velo, kojim su te tajne pokrivenе. Bacaš se duhom svojim u daleke davnine, u vremena, prije nekoliko stotina tisućljeća i podižeš pred sobom lijepu sliku :

Zarki sunčani dan. Zeleni se Plješivica zelenilom čudnim. Gle, ni gola joj hrbita ne vidiš. Guste ciprese, kolosalne smreke i borovi, vite jeli i tuje prekrile joj golo sljeme. Niže dolje po onim obroncima kupaju se u sunčanom žaru ponosite palme, kraljice bilinskoga carstva : eno datula, banana i slične rodbine. Izmed tih gorostasa razgranili se brijesti i javori, platane i lipe. Rascvjetali se mogranji i akacije, mirte i oleanderi. A tamo dolje, gdje trepere, jasike i vrbe, magnolije i mimoze, prelilo se plavetilo morsko. Jest, sinje more talasa se tude, pa se ono širi do pod klisure Grmeča visokog. Kad zahuje vjetrovi ljuti, uzbiba se pučina morska, gomilaju se valovi jedan za drugim, uzdižu se u visine, ko da žele iskaliti bijes svoj na plaveti nebkoj. A onda se iz tih visina ruše, padaju na vaspene klisure, lome ih, krše i raznašaju. Kroz dugi niz tisućljeća udarali su valovi toga nekadašnjega mora o klisure Plješivice i Grmeča : lagano, nezamjetljivo razarali su oni vaspeno stijenje i odnašali. Kada su se odnošaji promijenili, kada je more iščezlo izpod Plješivice, ostalo je znatni tragovi njegove davne djelatnosti, ostade ovaj široki plato. On nam govori, pripovjeda, kako su morski valovi preko njega srtali, da izravnaju kamenite grebene, da stvore široku ravan. A ispod te široke ravni, gdje se nekoć bibalo duboko more, eno gdje se danas nalaze naslage bijelog laporja. I taj je lapor ostatak onog nekadašnjeg podplješivčkog mora : on se stvarao, on se taložio na dnu morskem u ono doba, dok je more bjesnilo i udaranjem svojih valova stvaralo ispod naših planina ravne krajine. Danas taj lapor uvelike upotrebljavaju pri gradnjama kuća u Bihaću, pa često nadaju u njemu, po koju morskemu školjku, puža : nadju po koju srdelicu, lokardu ili zube grabežljivoga morskog psa. A i po koji biljni ostatak leži otisnut u naslagama mekanoga laporja, ostatak palmi, mirta, mimoza, mognolija, što su nekoć po obroncima naših vaspnenih planina bujale i cvale. A davno su već nestale, iščezle. Zahladilo ovdje kod nas, kao i po čitavoj srednjoj Evropi, po vrsima planina zapao snijeg, uništilo mnogi život, pa tako opustile naše planine. I ravnim platoom, eto, gdje mjesto morskih valova stade proticati široka rijeka zadirući sve više u vaspene stijene, da si iskopa povoljno korito. To je brzica Una...

Kad se od Zavalja stanemo odmicati, nestade nam ispred vida bijačke ravnice i nas eto u gorovitom kraju, ali u napučenom kraju : tu je selo Medjudražje, pa Skočaj mali i veliki. Jedno i drugo mjesto nije bez interesa. One vaspene naslage, što se kod Medjudražja ističu svojim šarenilom, nose u sebi vrijednih, korisnih tvari. Uzmi u ruku komad toga vaspneca, pa ga podrobnije promotri. Gle, kako se na tom vaspnecu izmjenjuju šaroliki slojevi : sad sivi, sad crni, pa smeđi, pa opet sivi, crni. Tu i tamo vidiš, gdje se po vaspnecu sabrale neke uljevitve kapljice smedje boje. Udariš li čim po tom vaspnecu, eto gdje ti u nos udari oštar, vrlo neugodan vonj.

(Nastavit će se.)

Veliki izbor perzijskih sagova, tkanina za pokućstvo i zastora

Zagreb, Jelačić trg 28.

ODGOVORNJI UREDNIK VLADIMIR LUNAČEK

Filip Haas i sinovi c. kr. povl. tvornice sagova i tkanina za pokućstvo

NAKLADA, KLIŠEJI I TISAK DIONIČKE TISKARE U ZAGREBU